

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Любомира Попова,
Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност
ДОЦЕНТ, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ. бр. 34 от 22.04.2025 г.

Област на висше образование: 1. Педагогически науки,

Професионално направление: 1.2. Педагогика

(Философия на образованието)

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

В конкурсната процедура участва един кандидат – гл. ас. д-р Мирела Кючукова. Тя завършва образователна степен „Бакалавър“ в специалност „Българска филология“ през 2009 г., от 2011 г. е „Магистър“ по „Предучилищна и начална училищна педагогика“ в ЮЗУ. Кандидатът придобива ОНС „Доктор“ по 1.2. Педагогика (Философия на образованието) през 2021 г.

Преподавателската ангажираност на д-р Кючукова съответства на направлението и специалността на обявения конкурс - общият брой часове, приравнени към упражнения към юни 2025 г. е 554 часа. Тя провежда лекционни курсове по Интеркултурно взаимодействие и религии, Педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда, Андрагогика и упражнения по Философия на образованието, Методи и методология на педагогическите изследвания, Философия на интеркултурното образование, Ювенология, Социалнопедагогическа превенция на зависимо поведение.

Д-р Кючукова участва в проектна дейност - член е на екипите в два международни проекта по програма COST; координатор е на един национален проект по програма с трансгранично финансиране.

Извод: В количествен и качествен аспект, научноизследователската и преподавателска дейност на д-р Мирела Кючукова съответства на националните и вътрешноуниверситетските минимални наукометрични изисквания. Общият брой точки по група показатели А, В, Г, Д, Е на кандидата за заемане на академичната длъжност „Доцент“ е **580,71**.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

1. Хабилизационният труд „Учащите се възрастни (личният опит като образователен ресурс) УИ „Н. Рилски“, 2025, ISBN 978-954-00-0419-8 е структуриран в увод, четири глави, заключение, изводи, препоръки, библиография и приложения. Монографията е актуално и навременно теоретико-емпирично изследване с подчертано интердисциплинарен характер, обхваща сферите на история и философия на образованието, андрагогика и дидактика.

В нея са проследени и анализирани в теоретичен аспект съвременни образователни концепции за ученето при възрастните, реалистично са изведени предизвикателства и бариери, пред които то е изправено. Акцент е поставен върху личния опит на учащите възрастни, като своеобразен ресурс и динамична система, в житейски, философски и дидактически аспект. Осъществено е емпирично изследване, насочено към мнението и нагласите на студенти относно различните проявления на социална подкрепа на обучаемите възрастни.

2. Представените публикации са по основната проблематика на конкурса - 1 учебник (в съавторство), 1 статия, публикувана в научно издание, реферирано и индексирено в световноизвестни бази данни с научна информация (в съавторство), 17 статии и доклади, публикувани в не реферирани издания с научно рецензиране (7 в съавторство и 7 на английски език).

В голяма част от публикациите се разглежда приложението на

философския подход в полето на религиозното образование у нас и образованието за възрастни (публикации 1, 4, 6, 7, 8, 10, 11). Този подход се прилага и в по-широк образователен контекст, а именно при образователна медиация, зависимо поведение, при анализиране ролята на Неофит Рилски и Паисий Хилендарски за образователната теория и практика (2, 9, 12, 16, 17, 19).

Публикации с акцент върху личния опит като образователен ресурс в условията на съвременните глобални предизвикателства са 2 и 7. Възможностите за оптимизиране на социалната подкрепа на възрастните учащи на различни равнища са изведени в публикации 4, 6, 7, 10. Анализирани са проекциите на религиозното образование в обществената сфера и в извънучилищните дейности (2, 13, 14).

В обобщен вид научните приноси на представените публикации от кандидата, са в следните аспекти:

- Осъществено е обогатяване и систематизиране на научни възгледи в сферата на Философия на образованието въз основа на философски подход спрямо педагогически и андрагогически явления и процеси.

- Формулирана е концепция, определяща ролята на личния опит на учащите възрастни, като сложна, динамична, отворена и многокомпонентна система.

- Чрез теоретични и емпирични изследвания са идентифицирани редица предизвикателства и бариери пред възрастните учащи - с оглед оптимизиране на възможностите за тяхната социална подкрепа на различни равнища.

- Теоретичен и практико-приложен принос на кандидата е проучването и анализирането на съвременните концепции за религиозно образование в държавните училища. Тук отчетливо и категорично е изведена ролята на религията като обща рамка за подпомагане на учениците в изграждане на автентична лична картина и отговор на светогледни въпроси (5, 13, 14).

Подчертани са социалните функции на религиозното образование (13), предложени са ресурси за съчетаване на религиозното обучение и дигиталните технологии (5, 20).

Извод: Оценявам положително научните приноси в публикуваните трудове на д-р Кючукова. Приемам направената справка за тези приноси, те са реалистично формулирани и отразяват научното развитие на кандидата и устойчивия му интерес към представените изследователски области. За значението им за образователната теория и практика - може да се съди по забелязаните цитирания – 12 броя.

III. Критични бележки и препоръки

Отправлям следните препоръки, които са насочени към основния хабилитационен труд:

1. Необходимо е по-отчетливо изявяване на авторската позиция по отношение на ключовите понятия в теоретичната част на монографията „Учащите се възрастни (личният опит като образователен ресурс)“. Добре би било в параграфа 1.3. Съвременни образователни концепции за учащите възрастни - да се разгледат по-обстойно и „студентите“ като специфична категория на учащи възрастни, с оглед на факта, че именно те са респонденти в емпиричното изследване.

2. Монографичното изследване би спечелило ако има по-аргументирана и задълбочена обвързаност между теоретичната част (първа и втора глава) и емпиричното изследване (трета глава). Необходимо е по-разгърнато представяне на методологията на емпиричното проучване относно личния опит на учащите възрастни и обосновка за избора на респонденти.

IV. Заключение

Анализът на преподавателската ангажираност и на представената за рецензиране научна продукция на кандидата сочи, че те са в съответствие с минимални наукометрични изисквания. В тази връзка, заявявам пред

уважаемото Научно жури своята **положителна оценка за гл. ас. д-р Мирела Кючукова** и предлагам да ѝ се присъди академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Философия на образованието).

Дата: 15.08.2025 г.

Член на научното жури:

Велико Търново

проф. д-р Любомира Попова

STATEMENT

by Prof. Dr. Lyubomira Popova

University of Veliko Tarnovo "St. Cyril and St. Methodius"

member of the scientific jury in a competition for the academic position of
Associate Professor, announced by South-West University Neofit Rilski in the
in Official Gazette No. 34 of 22.04.2025

Scope of university education: 1. Pedagogical Sciences

Professional specialty: 1.2. Pedagogy (Philosophy of Education)

I. Summary data on the scientific production and the applicant

The competition procedure involves one applicant - Chief Assistant Dr. Mirela Kyuchukova. She completed a Bachelor's degree in Bulgarian Philology in 2009 and obtained a Master's degree in Preschool and Primary School Pedagogy at SWU in 2011. The candidate earned a PhD in Pedagogy (Philosophy of Education) in 2021.

Dr. Kyuchukova's teaching engagement corresponds to the field and specialty of the announced competition. The total number of teaching hours, converted to contact hours, as of June 2025 is 554 hours. She conducts lecture courses in Intercultural Interaction and Religions, Pedagogical Interaction in a Multicultural Environment, Andragogy, as well as practical exercises in Philosophy of Education, Methods and Methodology of Pedagogical Research, Philosophy of Intercultural Education, Juvenology, and Social-Pedagogical Prevention of Addictive Behavior.

Dr. Kyuchukova is involved in project activities: she is a member of the teams in two international projects under the COST program and the coordinator of one national project under a cross-border funding program.

Conclusion: In both quantitative and qualitative aspects, Dr. Mirela Kyuchukova's scientific and teaching activities meet the national and internal university minimum scientometric requirements. The total score for the candidate according to groups of indicators A, B, C, D, E for the academic position of Associate Professor is **580.71**.

II. Evaluation of scientific and practical results and contributions

1. The habilitation monograph "Adult Learners (Personal Experience as an Educational Resource)" (SWU "N. Rilski", 2025, ISBN 978-954-00-0419-8) is structured with an introduction, four chapters, conclusion, findings, recommendations, bibliography, and appendices. The monograph is a timely theoretical and empirical study with a pronounced interdisciplinary character, encompassing history and philosophy of education, andragogy, and didactics.

It traces and analyzes contemporary educational concepts of adult learning in theoretical terms, realistically identifying the challenges and barriers faced. Emphasis is placed on the personal experience of adult learners as a dynamic system and educational resource, examined from life, philosophical, and didactic perspectives. An empirical study investigates students' opinions and attitudes regarding the various forms of social support for adult learners.

2. The presented publications align with the main topic of the competition: 1 textbook (co-authored), 1 article published in a peer-reviewed journal indexed in international scientific databases (co-authored), and 17 articles and reports published in non-indexed peer-reviewed journals (7 co-authored and 7 in English).

Many publications address the application of the philosophical approach in religious education in Bulgaria and adult education (publications 1, 4, 6, 7, 8, 10, 11). This approach is also applied more broadly, for example in educational mediation, addictive behavior, and the analysis of the role of Neofit Rilski and Paisius of Hilendar in educational theory and practice (2, 9, 12, 16, 17, 19).

Publications focusing on personal experience as an educational resource in the context of contemporary global challenges are 2 and 7. Opportunities to optimize social support for adult learners at different levels are discussed in publications 4, 6, 7, 10. Projections of religious education into public and extracurricular spheres are analyzed in 2, 13, 14.

Scientific contributions:

- Enrichment and systematization of scientific perspectives in Philosophy of Education through a philosophical approach applied to pedagogical and andragogical phenomena and processes.

- Formulation of a concept defining the role of personal experience of adult learners as a complex, dynamic, open, and multi-component system.

- Theoretical and empirical identification of challenges and barriers for adult learners, aiming to optimize social support at various levels.

- Theoretical and practical contributions in examining contemporary concepts of religious education in state schools, highlighting religion's role in guiding students in building authentic personal worldviews. Social functions of religious education are emphasized, along with proposals to integrate religious instruction with digital technologies.

Conclusion: I positively assess Dr. Kyuchukova's scientific contributions. The provided summary is realistic and reflects the candidate's scientific development and sustained research interest. The impact on educational theory and practice can be inferred from 12 citations.

III. Critical Remarks and Recommendations

1. The author's position regarding key concepts in the theoretical part of the monograph should be more clearly expressed. In paragraph 1.3 "Contemporary Educational Concepts for Adult Learners," students as a specific category of adult learners should be discussed in more detail, considering they are respondents in the empirical study.

2. The monograph would benefit from a more substantiated connection between the theoretical sections (Chapters 1 and 2) and the empirical study (Chapter 3). Methodology should be more fully presented and justified, including the choice of respondents.

IV. Conclusion

The analysis of the teaching engagement and scientific production demonstrates compliance with minimum scientometric requirements. Therefore, I submit my positive evaluation to the esteemed Evaluation Committee for Chief Assistant Dr. Mirela Nikolaeva Kyuchukova and propose that she be awarded the academic title of Associate Professor in the field of Higher Education 1. Pedagogical Sciences, Professional Field 1.2. Pedagogy (Philosophy of Education).

Date: 15.08.2025

Veliko Tarnovo

Member of the jury:

prof. Lyubomira Popova, PhD